

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA SLAVISTIKO

PIA HROVAT

**RAZLIKE V SKLADENJSKI VEZLJIVOSTI MED POLJSKIMI
IN SLOVENSKIMI GLAGOLI**

SEMINARSKA NALOGA

Mentor: doc. dr. Maria Zofia Wtorkowska

Prvostopenjski univerzitetni
dvodisciplinarni študijski
program: Polonistika

Ljubljana, 2016

Izveček

Razlike v skladenjski vezljivosti med poljskimi in slovenskimi glagoli

V prvem delu seminarske naloge so predstavljeni ključni pojmi, ki se nanašajo na glagolsko vezljivost. Opisani so pojmi kot so vezljivost oz. valenca, družljivost in konotacija. Predstavljeni so tudi različni nosilci vezljivosti in tipologija obvezne vezljivosti, ki je še dodatno ponazorjena s primeri. V drugem delu so prikazani primeri glagolov, katerih vezljivost se v poljščini in slovenščini razlikuje. V nadaljevanju so ti glagoli glede na razlike v vezljivosti razporejeni v skupine, izsledki pa so predstavljeni tudi v razpredelnici.

Ključne besede: skladnja, vezljivost, glagol, poljščina, slovenščina

Streszczenie

Różnice w łączliwości składniowej między polskimi a słoweńskimi czasownikami

W pierwszej części pracy seminaryjnej przedstawiono kluczowe pojęcia związane z łączliwością czasowników jak walencja, łączliwość fakultatywna bądź obligatoryjna i konotacja. Przedstawiono różne nośniki łączliwości i typologię łączliwości obligatoryjnej, która jest jeszcze dodatkowo zilustrowana przykładami zdań. Część druga obejmuje przykłady czasowników, które mają różną łączliwość w języku polskim i w języku słoweńskim. Te czasowniki zaklasyfikowano również do kilku różnych kategorii. Wyniki przedstawiono także w tabelce.

Słowa kluczowe: składnia, łączliwość, czasownik, język polski, język słoweński

Kazalo

1.	UVOD	4
2.	TEORETIČNA IZHODIŠČA.....	4
2. 1	Vezljivost glede na vezavo in primik.....	5
2. 2.	Družljivost.....	7
2. 3.	Konotacija	7
2. 4.	Glagolske pomenske skupine glede na vezljivost.....	7
2. 5.	Tipologija obvezne vezljivosti	9
3.	PRIMERI	11
4.	SKLEP	21
5.	ZAKLJUČEK	24
6.	VIRI IN LITERATURA	25

1. UVOD

V svoji seminarski nalogi se bom ukvarjala z razlikami v skladenjski vezljivosti med poljskim in slovenskim glagolom. V prvem, teoretičnem delu bom predstavila pojme vezljivosti oz. valence, družljivosti in konotacije. Poleg tega bom opredelila različne nosilce vezljivosti ter predstavila glagolske pomenske skupine glede na vezljivost in tipologijo vezljivosti. V drugem delu naloge bom skušala predvsem s pomočjo dela *Praktyczny słownik łączliwości składniowej czasowników polskich* poiskati čim več glagolov, z razlikami v skladenjski vezljivosti v primerjavi s slovenščino. Najdene primere bom prevedla v slovenščino in s pomočjo *Vezljivostnega slovarja slovenskih glagolov* določila, s čim se posamezni glagoli vežejo v slovenščini. Glagole bom tudi razdelila v posamezne kategorije, glede na razliko v vezljivosti.

2. TEORETIČNA IZHODIŠČA

Kadar glagole postavimo v stavek, imajo ob sebi dopolnila: izvemo, kdo je dejanje storil, komu ga je namenil, s kom ali čim je dejanje storil ipd. Ta lastnost glagolov se imenuje glagolska vezljivost oz. valenca.

Definicijo vezljivosti smo v osemdesetih letih povzeli po nemško-češki vezljivostni teoriji (nosilca: G. Helbig in F. Daneš). Vezljivost (valenca) je lastnost oz. sposobnost določene besede, predvsem glagola, da veže nase določeno/napovedljivo število mest oz. vezljivostnih položajev, je torej napovedljivost/obveznost skladenjskih mest (nasproti družljivosti, ki označuje prosta skladenjska mesta). Obvezna skladenjska mesta, ki so napovedljiva iz pomenske usmerjenosti (intenčnosti) glagola oz. njegove pomenskосkladenjske vezljivosti (z udeleženskimi vlogami), so zasedena s t. i. določili v določeni slovnični obliki. (Žele 2012, str. 179)

Poznamo vezljive in nevezljive glagole. Nevezljivi so npr. tisti, ki zaznamujejo vremensko dogajanje ali fiziološke pojave.

Sneži./Śnieży; Grmi./Grzmi.

V grlu me stiska./Ściska mnie w gardle.

Formalno tudi tu sicer lahko govorimo o levem delovalniku (3. os. ed.), ni pa dejanskega vršilca dejanja. Pri vezljivih pa ločimo levo in desno vezljivost. Levo vezljivi so neprehodni glagoli, ki ob sebi ne predvidevajo predmeta (*Sosed spi./Sąsiad śpi.*), desno vezljivi so prehodni in ob sebi predvidevajo tudi druga dopolnila (*Sosed piše pismo./Sąsiad pisze list.*). To so glagoli, pri katerih dejanje prehaja na predmet.

Vezljivostno ali valenčno polje je nabor aktantov z določeno pomensko skladijsko vlogo. Skladijska vloga levega aktanta je v glavnem predvidljiva (osebek: vršilec dejanja, nosilec lastnosti ali stanja, pri trpniku gre za od dejanja prizadeti osebek). Neprvi ali desni delovalniki so različnega pomena: predmet dejanja itd.

Obravnava vezljivosti zaobjame pomensko (pomenska usmerjenost/intenca), skladijskofunkcijsko in izrazno ravnino (vezava/ujemanje/primik). Opis pomenskopskladijske vezljivosti namreč ne more nadomestiti strukturnopskladijske vezljivosti in obratno. Pomenska a) usmerjevalna ali samo b) opredelitvena zmožnost besed se v procesu upovedovanja z a) vezljivostnimi in b) družljivostnimi skladijskimi silami izrazi z vezavo, primikom ali ujemanjem. (Žele 2012, str. 180)

Najznačilnejši nosilci vezljivosti so glagoli. Danes prevladuje teorija, da je vezljivost stalna (dinamična/statična) lastnost tudi pridevnikov in izglagolskih (*branje, pisanje/czytanie, pisanie*), izpridevniških (*modrost, pravičnost/mądrość, sprawiedliwość*) ter relacijskih (*oče, mama, kos/ojciec, matka, kawałek*) samostalnikov, le da pridevniki v primerjavi z glagoli označujejo različna stanjska lastnostna razmerja.

Pri glagolskih tvorjenkah lahko govorimo o napovedljivosti vezljivosti na morfemski ravni. V zvezi z morfemsko napovedljivostjo vezljivosti je potrebno upoštevati besedotvorni vidik in vlogo vidskosti. (Grzegorkczykowa 1996, str. 53-54)

2. 1 Vezljivost glede na vezavo in primik

Vezava (polj. związek rzędu) in primik (polj. związek przynależności) sta načina izražanja vezljivosti, s tem da je pri vezavi glagolska usmerjevalnost izrazno napovedljiva z določeno slovnično obliko oz. s sklonskimi določili, pri primiku pa

pomenskoskladenjska povezanost z jedrnim glagolom nima sklonske vplivnosti, zato ni izražena. (Žele 2008, str. 51)

Vezava: *Gledam televizijo./ Oglądam telewizję.*

Gledanje televizije./Ogląkanie telewizji.

Primik: *Zanimivo pisati./Pisać ciekawie.*

Pri vezljivosti je pomembna vrsta udeleženca in način zapolnitve napovedljivih skladenjskih mest. Pomenskoskladenjska vezljivostna vloga udeleženca v okviru določenega glagolskega pomena je odvisna od pomenskih in skladenjsko-oblikoslovnih lastnosti udeleženca. Posledica je tudi njegova udeleženska vloga, ki pa je za določen glagolski pomen pomensko nujna, za drugega pa spet ne. Za vse glagole je izhodiščna hierarhija udeleženskih vlog, ki najbližje glagolskemu pomenu postavlja vršilca in predmet dejanja; malo dlje vsebino, naslovnika, prejemnika; še dlje pa orodje, sredstvo, izhodišče, cilj in čas, ki navadno le dopolnjujejo vsebino. (Žele 2001, str. 17)

Skladenjskofunkcijski vezljivostni označevalci udeleženskih vlog so določila, ki so lahko pomensko (ne)nujna, skladenjsko (ne)obvezna, izrazno (ne)opustljiva. Najzanesljivejši merili za določila sta neizpustljivost oz. zaznamovana izpustljivost (elipsa) in nezamenljivost.

Vezljivost uvaja določila, med katerimi lahko s pomensko- in strukturnoskladenjskega vidika ločimo:

1. neizpustljiva/nezamenljiva določila v frazemih in idiomih;

držati korak

2. obvezna določila;

razkazati komu kaj

3. neobvezna določila (izpustljiva, zamenljiva);

dopisovati si s kom

4. okoliščinska določila, ki so lahko udeležensko

a) obvezna (*živeti doma*)

b) neobvezna (*živeti sedaj*)

(Žele 2008, str. 51)

2. 2. Družljivost

Družljivost kot pomenska sopojavnost ali soobstoj temelji na pomensko-slovnični smiselnosti, ki z udeleženci na nenapovedljivih prostih skladenjskih mestih omogoča glagolom, pridevnikom idr. smiselne povezave.

Znotraj prostorskih določil, ki so v okviru prislovnih določil najobsežnejša skupina, lahko poudarimo razmerja med vezljivostno obveznimi prislovnimi določili in nevezljivimi oz. družljivimi prislovnimi dopolnili, npr. vezljivo *Živi doma / Gre domov* nasproti samo družljivo, npr. *Kmetuje doma / Staršem so pripeljali otroke nazaj domov*.

Družljivost (nevezljivost) uvaja nevezljiva dopolnila, ki pa so pomensko-izrazno obvezna. Gre za t. i. neudeleženske modifikatorje glagolov (dobro/lepo živeti).

2. 3. Konotacija

Termin konotacija ima v okviru skladnje vsaj dva pomena. Lahko gre za odpiranje prostora v besedilu s strani enih besednih oblik za druge besedne oblike. Prislov *szybko* npr. ob sebi zahteva kakšen glagol - *iść/mówić*.

Po drugi definiciji je konotacija lastnost leksema, in sicer zahteva po podredni besedi, ki pomensko dopolnjuje vsebino leksema (*Ktoś uderza kogoś czymś*). (Grzegorzczkova 1996, str. 51-53)

2. 4. Glagolske pomenske skupine glede na vezljivost

Z vidika glagolske vezljivosti glagole v slovenščini delimo v tri skupine. Pomenskosladdenjska oz. vezljivostna baza so trije primarni glagoli ali glagolski

primitivi *biti*, *imeti* in *delati*, ki vsebujejo uvrščevalne pomenske sestavine za vse glagole (tj. *biti* = z uvrščevalnimi pomenskimi sestavinami za stanje; *imeti* = z uvrščevalnimi pomenskimi sestavinami za netvorne procese; in *delati* = z uvrščevalnimi pomenskimi sestavinami za tvorne procese/dogodke). Imajo najširše pomensko polje in jim zato ni potrebno izbirati udeležencev glede na pomen. Gre za prvotno nepolnopomenske glagole, ki pa imajo tudi zmožnost polnopomenske rabe. Prvotno so neprehodni, v polnopomenski rabi pa postanejo prehodni.

Drugo skupino predstavljajo osnovni oz. temeljni glagoli (*vzeti*, *spremeniti*, *govoriti*, *gledati*, *iti*), ki imajo malce ožje pomensko polje in posledično delno omejeno izbiro udeležencev. Zanje so značilni posplošeni pomeni, ki so lahko izhodiščni za celo glagolsko pomensko skupino. Temeljni glagoli so osnovno delitveno merilo za glagolske vezljivostne skupine in hkrati pomenskoskladenjska osnova in izhodišče za pomensko specializirane glagole, med katerimi ločujemo:

1. Glagole telesnega in duševnega stanja (*bivati*, *nahajati se*, *ležati*, *čutiti*; *prebivati*, *stanovati*, *počivati*, *smejati se* ipd.)

2. Glagole ravnanja/upravljanja/ustvarjanja se glede na prevladujočo pomensko sestavino naprej delijo na:

2.1 Glagole omogočanja nastajanja/nastanka česa (*omogočati*, *pripravljati*, *prizadevati si*; *organizirati*, *opremljati*, *osredotočati se* ipd.);

2.2 Glagole s poudarjeno pomensko sestavino premikanja (*deti*, *namestiti* (*se*), *vzeti*, *nesti/nositi*, *lepiti*, *postaviti*, *čolnariti* ipd.);

2.3 Glagole s poudarjeno pomensko sestavino sonahajanja/sopojavljanja/pripadnosti (*ravnati*, *izvajati*, *upravljati*, *vplivati*; *zgrabiti*, *čakati*, *pestovati*, *pustiti*, *pomagati*, *nabrati*, *sprejeti* ipd.);

2.4 Glagole s poudarjeno pomensko sestavino spremembe lastnosti (*spreminjati* (*se*), *oblikovati*, *ohranjati*; *aktivirati*, *kisati*, *odpirati/zapirati* (*se*) ipd.).

3. Specializirani glagoli govorjenja, razumevanja in mišljenja (*govoriti*, *predstavljati* (*si*), *misлити*; *sporočati*, *signalizirati*, *ugotavljati*, *razumeti*, *spoznavati*, *preučevati* ipd.)

4. Specializirani glagoli s splošnim pomenom spremembe (*napravljati se, lotevati se, prizadevati si, uresničevati se, uveljavljati se; rušiti se, prikazovati se, vznikat ipd.*)

5. Specializirani glagoli premikanja se vezljivostno delijo na:

- a) desno nevezljive procesne glagole (poudarjen je potek premikanja)
- b) desnovezljive ciljno usmerjene glagole (poudarjen je cilj/namen)
- c) dogodkovne glagole (poudarjena je vsebina dogodka).

Specializirani glagoli imajo močno zoženo pomensko polje in torej močno določene udeležence. Njihovi pomeni so bolj konkretizirani na določeno pojavnost. Posebna podskupina temeljnih glagolov so t. i. elementarni glagoli, ki označujejo osnovne življenjske procese in naravne pojave. Imajo večji obseg pomnjenja in pogostejšo rabo kot temeljni glagoli. (Žele 2012, str. 180-182; Tomišić 2005, str. 116)

2. 5. Tipologija obvezne vezljivosti

Z vidika pomenskega stavčnega vzorca ima pomensko intenčno polje glagola določeno število praznih pomenskih mest (za določeno število udeležencev), ki so označena z udeleženskimi funkcijami. Z vidika skladnje prostega stavka lahko rečemo, da so udeleženci, ki jim povedkovi glagoli odpirajo skladenjska vezljivostna mesta, številčno omejena vezljivostna določila. Skladenjsko nevezani udeleženci pa so številčno neomejena nevezljivostna dopolnila.

Z ugotovitvijo relevantnih pomensko skladenjskih sestavin, ki so skupne večini pomenov določenega glagola, dobimo prevladujoči splošni skladenjski pomen, na podlagi katerih se izoblikuje tudi obvezna pomenskioskladenjska vezljivost.

1. BREZVALENTNI GLAGOLI/NIČMESTNI GLAGOLI

Nekateri glagoli ne potrebujejo ne osebkovega ne predmetnega dopolnila, zato govorimo o brezvalentnih glagolih. Sem uvrščamo glagole, ki označujejo vremenske pojave.

Grmi. /Sneži. /Dežuje.

Grzmi. /Śnieży. /Pada.

2. OBVEZNO ENOVEZLJIVI GLAGOLI zahtevajo dopolnitev enega praznega mesta (navadno gre za osebek).

Jan se spreha. /Jana dela.

Jan spaceruje. /Jana pracuje.

3. OBVEZNO DVOVEZLJIVI GLAGOLI zahtevajo dopolnitev dveh praznih mest, ki ju ponavadi zapolnita osebek in predmet.

Jan se boji psa. /Jan živi v Varšavi.

Jan boi się psa. /Jan mieszka w Warszawie.

4. OBVEZNO TROVEZLJIVI GLAGOLI zahtevajo dopolnitev treh praznih mest.

Na mizo je položil knjigo. /Mama je vzela otroka v naročje.

Jan pożycza koledze książkę. /Ojciec każe synowi uczyć się.

5. ŠTIRIVEZLJIVI GLAGOLI

Učitelj je spraševal učence podrobnosti za poročilo.

Jan przedstawia książki z szafy na półkę.

6. PETVEZLJIVI GLAGOLI

Zdravnik je bolniku vbrizgnil zdravilo v žilo (z injekcijo).

(Žele 2011, str. 11; Grzegorzczkova 1996, str. 54-55)

3. PRIMERI

I. a) RODILNIK (polj.)/TOŽILNIK (sl.)

1) BRONIĆ czego? Potężne mury broniły *grodu* przez całe wieki.

BRANITI kaj? Mogočni zidovi so cela stoletja branili grad.

2) DOMAGAĆ SIĘ czego? Wszyscy domagali się *zmiany* w systemie pracy.

ZAHTEVATI kaj? Vsi so zahtevali spremembe v načinu dela.

3) DORABIAĆ SIĘ czego? Polacy za granicą dorabiali się *wielkich fortun*.

SLUŽITI kaj? Poljaki so v tujini služili velika bogastva.

4) DOSZUKIWAĆ SIĘ czego? Dlaczego doszukujesz się ciągle *wad* w moim charakterze?

ISKATI kaj? Zakaj pogosto iščeš napake v mojem karakterju?

5) DOŚWIADCZAĆ czego? W czasie emigracji ludzie doświadczali *trudów* życia.

DOŽIVLJATI kaj? V času emigracije so ljudje doživljali življenjske stiske.

6) NABIERAĆ czego? Łódź od pewnej chwili nabierała coraz więcej *wody*.

NABIRATI kaj? Ladja je od nekega trenutka dalje nabirala vedno več vode.

7) OCZEKIWAĆ czego? Od dawna oczekiwaliśmy *tej odpowiedzi* od syna.

PRIČAKOVATI kaj? Že dolgo časa smo od sina pričakovali ta odgovor.

8) POSZUKIWAĆ czego? Od miesięcy poszukuję dobrze płatnej *pracy*.

ISKATI kaj? Že mesece iščem dobro plačano službo.

9) POTRZEBOWAĆ czego? Potrzebuję *dobrego samochodu* na długą podróż.

POTREBOVATI kaj? Potrebujem dober avto za dolgo potovanje.

10) PRZESTRZEGAĆ czego? Trzeba zawsze przestrzegać *zaleceń* lekarzy.

UPOŠTEVATI kaj? Vedno je potrebno upoštevati zdravnikova priporočila.

11) PYTAĆ SIĘ kogo? Ciągłe pytała się *swojej mamy* o najdrobniejszą rzecz.

SPRAŠEVATI koga? Pogosto je spraševala svojo mamo o najmanjših stvareh.

12) SŁUCHAĆ kogo? Zawsze słuchał *swoich rodziców*.

POSŁUŠATI koga? Vedno je poslušal svoje starše.

13) SPODZIEWAĆ SIĘ czego? Partia pracy spodziewała się *wygranej* w wyborach.

PRIČAKOVATI kaj? Delavska stranka je pričakovala zmago na volitvah.

14) SZUKAĆ czego? Szukamy *spokojnego miejsca* na piknik.

ISKATI kaj? Iščemo mirno mesto za piknik.

15) UDZIELAĆ czego? Pani psycholog zawsze udzielała mi *dobrych porad*.

DATI kaj? Psihologinja mi je vedno dala dobre nasvete.

16) UŻYWAĆ czego? Dlaczego zawsze używasz *mojego szamponu*?

UPORABLJATI kaj? Zakaj vedno uporabljaš moj šampon.

17) WYMAGAĆ czego? Pisanie prac naukowych wymaga *czasu*.

ZAHTEVATI kaj? Pisanje znanstvenih del zahteva čas.

18) ZABRANIAĆ czego? Zabraniał córce *spotykania się* z chłopcami.

PREPOVEDOVATI kaj? Hčerki je prepovedoval druženje s fanti.

19) ZAZDROŚCIĆ kogo? Zawsze zazdrościłem ci *twojej wspaniącej żony*.

ZAVIDATI koga? Vedno sem ti zavidal tvojo čudovito ženo.

20) ŻAŁOWAĆ kogo? Żalował *ludzi*, których pozbawiono pracy.

BITI ŻAL koga? Żal mu je bilo ljudi, ki so izgubili delo.

21) ŻĄDAĆ czego? Robotnicy żądają *zapłaty* za wykonaną pracę.

ZAHTEVATI kaj? Delavci zahtevajo plačilo za opravljeno delo.

22) ŻYCZYĆ czego? Zawsze życzymy wam *szczęśliwego lotu*.

ŽELETI kaj? Vedno vam želimo srečen polet.

b) TOŻILNIK (polj.)/RODILNIK (sl.)

1) WSPOMINAĆ co? Wspominała *swoje szczęśliwe dzieciństwo* na wsi.

SPOMINJATI SE česa? Spominjala se je svojega srečnega otroštva na vasi.

II. a) DAJALNIK (polj.) /TOŻILNIK (sl.)

1) PRZESZKADZAĆ komu? Dlaczego zawsze przeszkadzasz *psu*, kiedy on je?

MOTITI koga? Zakaj vedno motite psa kadar je?

2) SPRZYJAĆ czemu? Sprzyjamy działalności *organizacji charytatywnych*.

PODPIRATI kaj? Podpiramo delovanje dobrodelnih organizacij.

3) TOWARZYSZYĆ czemu? Przeraził go ból towarzyszył *złamaniu* ręki.

SPREMLJATI kaj? Zlom roke je spremljala strašanska bolečina.

b) TOŻILNIK (polj.)/DAJALNIK (sl.)

1) PODSŁUCHIWAĆ kogo? Ktoś podsłuchuje *nas* w sąsiednim pokoju.

PRILUŠKOVATI komu? Nekdo nam prisluškuje v sosednji sobi.

- 2) SĄDZIĆ kogo? Sąd sędzi podejrzanych.
SODITI komu? Sodišče sodi osumljencem.
- 3) ŚLEDZIĆ co? Zobacz, jak lisy śledzą biegające po łące kury.
SLEDITI komu? Poglej, kako lisice sledijo kokošim, ki tekajo po travniku.

III. a) ORODNIK (polj.)/IMENOVALNIK (sl.)

- 1) BYĆ kim? On jest *nauczycielem*.
BITI kdo? On je učitelj.
- 2) NAZYWAĆ kim? Wszyscy nazywali go *Tygrysem*.
KLICATI kaj? Vsi so ga klicali Tiger.
- 3) NAZYWAĆ SIĘ kim? Sama nazywała się *najlepszą prezenterką* telewizji.
IMENOVATI SE kaj? Sama se je imenovala za najlepšo televizijsko voditeljico.
- 4) STAWAĆ SIĘ czym? Prywatne życie artystów staje się *tematem* dla prasy.
POSTATI kaj? Zasebno življenje umetnikov postaja tema za tisk.

b) ORODNIK (polj.)/RODILNIK (sl.)

- 1) CIESZYĆ SIĘ kim? Cieszę się nowo *narodzonym synkiem*.
VESELITI SE koga? Veselim se novorojenega sina.

c) ORODNIK (polj.)/DAJALNIK (sl.)

- 1) RZĄDZIĆ czym? Król rządził *tym krajem* tylko dziesięć lat.
VLADATI čemu? Kralj je državi vladal le deset let.

d) ORODNIK (polj.)/TOŽILNIK

- 1) DZIELIĆ SIĘ czym? Turyści dzielili się *wrażeniami* z pobytu w Polsce.
DELITI kaj? Turisti so delili vtise z bivanja na Poljskem.
- 2) GARDZIĆ czym? Gardził *każdą ofertą* pracy, bo nie miał ochoty pracować.
ZAVRNITI kaj? Zavrnil je vsako ponudbo za delo, ker ni želel delati.
- 3) INTERESOWAĆ SIĘ czym? Od dawna interesuję się *gramatyką*.
ZANIMATI kaj? Že dolgo časa me zanima slovnica.
- 4) RUSZAĆ czym? Kiedy ruszała *kołyską*, dziecko przestawało płakać.
PREMIKATI kaj? Ko je premikala zibelko, je otrok nehal jokati.
- 5) WŁADAĆ czym? Doskonale władał *szablą*.

OBVLADATI kaj? Odlično je obvladal sabljanje.

IV. RAZLIČNA VEZAVA PREDLOŽNIH ZVEZ

1) ANGAŽOWAĆ SIĘ do czego? Od września angażuję się *do pracy* w operze.

ANGAŽIRATI SE pri čem? Od septembra se angažira pri delu v operi.

2) BAĆ SIĘ o kogo? Bał się *o swojego syna*.

BATI SE za koga? Bal se je za svojega sina.

3) BIĆ SIĘ o co? Ci ludzie bili się *o wolność* przez dziesiątki lat.

BORITI SE za kaj? Ti ljudje so se desetletja borili za svobodo.

4) BŁAGAĆ o co? Błagałem *o pożyczkę* wszystkich moich przyjaciół.

ROTITI za kaj? Vse svoje prijatelje sem rotil za posojilo.

5) BUDZIĆ SIĘ do czego? Codziennie budzę się *do pracy* o szóstej.

ZBUJATI SE za kaj? Vsak dan se za delo zbudim ob šestih.

6) CHOWAĆ SIĘ do czego? Podczas ataku ludzie chowali się *do schronów*.

SKRIVATI SE v kaj? V času napada so se ljudje skrivali v zaklonišča.

7) DĄŻYĆ do czego? Każdy naród dąży *do wolności i do niepodległości*.

STREMETI k czemu? Vsak narod stremi k svobodi in neodvisnosti.

8) DBAĆ o kogo? Szef zawsze dbał *o swoich pracowników*.

SKRBETI za koga? Šef je vedno skrbel za svoje delavce.

9) DECYDOWAĆ SIĘ na co? Długo decydował się *na zmianę* pracy.

ODŁOČITI SE za kaj? Dolgo se je odločal za spremembo službe.

10) DOSKONALIĆ SIĘ u kogo? Marzę o tym, aby się doskonalić *u rosyjskich mistrzów*.

IZPOPOLNJEVATI SE pri komu? Sanjam o tem, da bi se izpopolnjeval pri ruskih mojstrih.

11) DOSZUKIWAĆ SIĘ u kogo? Czy musisz doszukiwać się *u ludzi* wyłącznie wad?

ISKATI pri komu? Ali moraš pri ljudeh iskati izključno napake?

12) MARTWIĆ o kogo? Martwiłem się ciągle *o chorą siostrę*.

SKRBETI za koga? Pogosto me je skrbelo za bolno sestro.

13) MIESZKAĆ u kogo? Przez kilka miesięcy mieszkalem *u znajomej*.

STANOVATI pri komu? Nekaj mesecev sem stanoval pri znanki.

14) MODLIĆ SIĘ do kogo? Wierni modlą się *do Boga*.

MOLITI h komu? Verni molijo k Bogu.

15) MYŚLEĆ o kim? Od pewnego czasu myślę wciąż *o rodzicach*.

MISLITI na koga? Že nekaj časa neprestano mislim na starše.

16) NADAWAĆ SIĘ na co? To mięso nadaje się tylko *na bigos*.

BITI PRIMEREN za kaj? To meso se zdi primerno samo za bigos.

17) NALEŻEĆ do czego? Ten problem należał *do najtrudniejszych*.

SODITI med kaj? Ta problem sodi med najtežje.

18) NAMAWIAĆ do czego? Koledzy namawiali mnie *do wyjazdu z Polski*.

NAGOVARJATI za kaj? Prijatelji so me nagovarjali za izlet na Poljsko.

19) NARZEKAĆ na co? Nauczyciele narzekają *na niskie zarobki*.

PRITOŽEVATI SE nad čim? Učitelji se pritožujejo nad nizkimi zaslužki.

20) OBAWIAĆ SIĘ o co? Wszyscy obawiamy się *o przyszłość świata*.

BATI SE za kaj? Vsi se bojimo za prihodnost sveta.

21) OBWINIAĆ o co? Kilkakrotnie obviniali go *o błędy poprzedników*.

KRIVITI za kaj? Nekajkrat so ga krivili za napake predhodnikov.

22) ODWOŁYWAĆ SIĘ do kogo? Kilka osób w tej sprawie odwoływało się *do prezydenta*.

OBRNITI SE na koga? Nekaj oseb se je glede te zadeve obrnilo na predsednika.

23) POSZERZAĆ o co? Co miesiąc poszerzała swoje spódnice *o dwa centymetry*.

RAZŠIRJATI za kaj? Vsak mesec je svoja krila razširila za dva centimetra.

24) PROSIĆ o co? Od dawna proszę ją *o pożyczkę*.

PROSITI za kaj? Že dolgo časa prosim za posojilo.

25) PRZEPROWADZAĆ SIĘ do kogo? Dzisiaj przeprowadzam się *do kolegi*.

PRESELITI SE h komu? Danes se bom preselil k prijatelju.

26) PRZYPOMINAĆ o czym? Ciągłe przypominał jej *o ważnym spotkaniu*.

SPOMINJATI na kaj? Pogosto jo je spominjal na pomembno srečanje.

27) PRYZWYCZAJAĆ SIĘ do czego? Powoli przyzwyczajam się *do nowego życia*.

NAVAJATI SE na kaj? Počasi se privajam na novo življenje.

28) STARAĆ SIĘ o co? Od dawna starał się o *stanowisko* naczelnego redaktora.

POTEGOVATI SE za kaj? Dolgo se je potegoval za položaj glavnega urednika.

29) STOSOWAĆ do czego? Te programy stosujemy *do obliczeń*.

UPORABLJATI za kaj? Te programe uporabljamo za preračunavanje.

30) UCZYĆ SIĘ do czego? Systematycznie uczyła się *do konkursu*.

UČITI SE za kaj? Sistematično se je učila za tekmovanje.

31) UŻYWAĆ do czego? Od kilku lat używam okularów *do czytania*.

UPORABLJATI za kaj? Že vrsto let uporabljam očala za branje.

32) WYKORZYSTYWAĆ do czego? Wykorzystowano różne technologie *do produkcji sera*.

KORISTITI za kaj? Za proizvodnjo sira uporabljajo različne tehnologije.

33) ZAPOMINACĆ o czym? Coraz częściej zapominam *o imieninach* znajomych.

POZABLJATI na kaj? Vedno pogosteje pozabljam na god znancev.

34) ZWRACAĆ SIĘ do kogo? Mój syn zwraca się *do mnie* ze wszystkimi problemami.

OBRAČATI SE na koga? Moj sin se name obrača z vsemi problemi.

V. ENAK PREDLOG Vendar DRUGAČEN SKLON

1) KOCHAĆ SIĘ w kim? (w + mestnik) Od lat kochała się *w koledze* z pracy.

BITI ZALJUBLJEN v koga? (v + tožilnik) Vrsto let je bila zaljubljena v sodelavca.

2) ROZUMIEĆ SIĘ na kim? (na + mestnik) On świetnie rozumiał się *na kobietach*.

SPOZNATI SE na kaj? (na + tožilnik) Odlično se je spoznal na dekleta.

3) ZAKOCHYWAĆ SIĘ w czym? (w + mestnik) Za każdym razem zakochuję się *w innej grze*.

ZALJUBITI SE v kaj? (v + tožilnik) Vsakič znova se zaljubim v drugo igro.

4) ZNAĆ SIĘ na czym? (na + mestnik) Francouzi znają się dobrze *na winach*.

SPOZNATI SE na kaj? (na + tožilnik) Francozi se dobro spoznajo na vina.

VI. a) BREZ PREDLOŽNE ZVEZE ALI POVRATNEGA ZAIMKA (polj.)/PREDLOŽNA ZVEZA ALI POVRATNI ZAIMEK (sl.)

1) BŁĄDZIĆ czym? Błądziłem *ulicami* nieznanego miasta.

TAVATI po čem? Taval sem po ulicah neznanega mesta.

2) MARTWIĆ SIĘ kim? Martwię się *tobą*, mój synu.

SKRBETI za koga? Skrbi me zate, sin moj.

3) PAMIĘTAĆ co? Pamiętam *moje pierwsze spotkanie* z nią.

SPOMNITI SE česa? Spomnim se svojega prvega srečanja z njo.

4) PILNOWAĆ czego? Wychowawczynie pilnowały *grupy* maluchów.

PAZITI na koga? Vzgojiteljice so pazile na skupino malčkov.

5) RADZIĆ SIĘ kogo? We wszystkich ważniejszych sprawach radzę się *ojca*.
POSVETOVATI SE s kom? Glede vseh pomembnejših zadev se posvetujem z očetom.

6) RÓŻNIĆ SIĘ czym? Jeden dom różnił się od drugiego wyłącznie *kolorem* dachu.

RAZLIKOVATI SE po čem? En dom se je od drugega razlikoval izključno po barvi strehe.

7) ZAJMOWAĆ SIĘ kim? Wiele organizacji zajmuje się *bezdomnymi dziećmi*.
UKVARJATI SE s kom? Veliko organizacij se ukvarja z brezdomnimi otroki.

b) PREDŁOŻNA ZVEZA ALI POVRATNI ZAIMEK (polj.) / BREZ PREDŁOŻNE ZVEZE ALI POVRATNEGA ZAIMKA (sl.)

1) BRAĆ SIĘ do czego? Przed egzaminami studenci biorą się *do nauki*.
LOTITI SE česa? Pred izpiti se študenti lotijo učenja.

2) GRAĆ na czym? Uwielbiała grać *na fortepianie*.
IGRATI kaj? Zelo rada je igrala klavir.

3) GRAĆ w co? Lubię grać *w piłkę nożną*.
IGRATI kaj? Rad igram nogomet.

4) PRZYSTOSOWAĆ SIĘ do czego? Długo przystosowuję się *do nowych warunków* życia.
PRILAGODITI SE čemu? Dolgo se prilagaja novim življenjskim pogojem.

5) SZYDZIĆ z kogo? Lubił szydzić z *ludzi biedniejszych* od siebie.
POSMEHOVATI SE komu? Rad se je posmehoval revnejšim od sebe.

6) ZNACZYĆ dla kogo? Przyjaźń zawsze znaczyła *dla mnie* wiele.
POMENITI komu? Prijateljstvo mi je vedno veliko pomenilo.

VII. BREZPREDŁOŻNI ORODNIK (polj.) / PREDŁOŻNI ORODNIK (sl.)

1) BIĆ czym? Policja biła manifestujących *gumowymi pałkami*.
PRETEPATI s čim? Policija je protestnike pretepala s pendreki.

2) BIĆ SIĘ czym? Chłopcy bili się *pięściami*.

PRETEPATI SE s čim? Fantje so se pretepali s pestmi.

3) CHWALIĆ SIĘ kim? Matka chwaliła się *swoimi dziećmi* przed sąsiadami.

HVALITI SE s kom? Mama se je pred sosedi hvalila s svojimi otroki.

4) CIAĆ czym? Tę tkaninę trzeba ciąć wyłącznie *ostrymi nożyczkami*.

REZATI s čim? To tkanino je potrebno rezati izključno z ostrimi škarjami.

5) CZESAĆ czym? Systematycznie czeszę włosy *szczotką*.

ČESATI s čim? Sistematično češem lase s krtačo.

6) CZESZAĆ SIĘ czym? Zawsze czeszę się *grzebieniem*.

ČESATI SE s čim? Vedno se češem z glavnikom.

7) CZYŚCIĆ czym? Codziennie rano dokładnie czyszczę zęby *szczoteczką*.

ČISTITI s čim? Vsako jutro zobe temeljito očistim z zobno ščetko.

8) DENERWOWAĆ czym? Oni denerwują mnie *swymi złośliwymi uwagami*.

MOTITI s čim? Motijo me s svojimi nesramnimi pripombami.

9) DOJEŹDZAĆ czym? Zawsze dojeżdżam do pracy *autobusem*.

PRIPELJATI SE s čim? Na delo se vedno pripeljem z avtobusom.

10) GOLIĆ SIĘ czym? Jedni golą się *maszynkami elektrycznymi*, inni *żyłkami*.

BRITI SE s čim? Nekateri se brijejo z električnimi brivniki, drugi z britvicami.

11) HANDLOWAĆ czym? Od lat handlował *owocami* i *warzywami*.

TRGOVATI s čim? Vrsto let je trgoval s sadjem in zelenjavo.

12) JECHAĆ czym? Czułem się wspaniałe, kiedy jechałem *samochodem*.

VOZITI SE s čim? Ko sem se vozil z avtom, sem se počutil odlično.

13) JEŚĆ czym? Dziecko było małe, a już umiało jeść *łyżką*.

JESTI s čim? Otrok je bil majhen, pa je že znal jesti z žlico.

14) JEŹDZIĆ czym? Przeważnie jeżdżą *autobusem*, a czasami *tramwajem*.

VOZITI SE s čim? Večinoma se vozim z avtobusom, včasih pa s tramvajem.

15) KARAĆ czym? Policja karze kierowców *mandatami*.

KAZNOVATI s čim? Policija voznike kaznuje z globami.

16) KROIĆ czym? Kroilem mięso *nożem* na duże płyty.

REZATI s čim? Meso sem z nožem rezal na velike kose.

17) LATAĆ czym? Lubię latać *amerykańskimi samolotami*.

LETETI s čim? Rad letim z ameriškimi letali.

18) LECIEĆ czym? Babcia bardzo chciała lecieć *samolotem* do Ameryki.

LETETI s čim? Babica si je močno želela leteti z letalom v Ameriko.

- 19) LECZYĆ czym? Od lat leczył swoich pacjentów *ziołami*.
ZDRAVITI s čim? Vrsto let je svoje paciente zdravil z zelišči.
- 20) LECZYĆ SIĘ czym? Zamiast iść do lekarza, leczył się sam *ziołkami*.
ZDRAVITI SE s čim? Namesto da bi šel do zdravnika, se je sam zdravil z zelišči.
- 21) MIESZAĆ czym? Ten sos należy mieszać *łyżeczką* przez kilka minut.
MEŠATI s čim? Omako moramo nekaj minut mešati z žličko.
- 22) MYĆ czym? Zawsze myła włosy *szamponem rumiankowym*.
UMIVATI s čim? Vedno si je lase umivala s kamiličnim šamponom.
- 23) MYĆ SIĘ czym? Zwykle myję się *mydłem*.
UMIVATI SE s čim? Ponavadi se umivam z milom.
- 24) NISZCZYĆ czym? Niszczyli kraj *ogniem i mieczem*.
UNIČEVATI s čim? Državo so uničevali z ognjem in mečem.
- 25) NUDZIĆ czym? Nudzę cię *tymi moimi długimi wywodami?*
DOLGOČASITI s čim? Ali te dolgočasim s temi svojimi dolgimi razmišljanji.
- 26) NUDZIĆ SIĘ czym? Nudziła się *słuchaniem* opowieści teściowej.
DOLGOČASITI SE s čim? Dolgočasila se je s poslušanjem taščine pripovedi.
- 27) ODJEŻDŻAĆ czym? Po balu wszyscy odjeżdżali *swoimi samochodami*.
ODPELJATI s čim? Po plesu so se vsi odpeljali s svojimi avtomobili.
- 28) ODLATYWAĆ czym? Piloci odlatywali *samolotami* w kierunku poligonu.
ODLETETI s čim? Piloti so z letali odleteli v smeri poligona.
- 29) ODPLYWAĆ czym? Zawodnicy odpływają *kajakami* co pięć minut.
ODPLUTI s čim? Tekmovalci s kajaki odplujejo vsakih pet minut.
- 30) OTWIERAĆ czym? Butelkę wina otwieram *korkociągami*.
ODPIRATI s čim? Butelko vina odpiram z odpiračem.
- 31) PISAĆ czym? Swe dzienniki pisał *ołówkiem*.
PISATI s čim? Svoje dnevnik je pisal s svinčnikom.
- 32) PŁYNAĆ czym? Na drugi brzeg Wisły chłopcy płynęli *małymi łodziami*.
PLUTI s čim? Na drugi breg Visle so fantje pluli z majhnimi čolni.
- 33) PŁYWAĆ czym? Ciągłe pływają *pożyczonym jachtem* po morzu.
PLUTI s čim? Pogosto z izposojeno jahto plujejo po morju.
- 34) PRZEJEŻDŻAĆ czym? Przejeżdżał *rowerem* dziesięć kilometrów dziennie.
PREVOZITI s čim? S kolesom je vsak dan prevozil deset kilometrov.
- 35) PRZEPLYWAĆ czym? Uwielbiał przepływać tę rzekę *szybką motorówką*.

PREPLUTI s čim? Zelo rad je to reko preplul s hitrim motornim čolnom.

36) PRZYJMOWAĆ czym? Przyjmowali mnie zawsze *znakomitymi obiadami*.

SPREJETI s čim? Vedno so me sprejeli z odličnimi kosili.

37) PRZYLATYWAĆ czym? Oni zwykle przylatują *samolotem czarterowym*.

PRILETETI s čim? Ponavadi priletijo s čarterskim letom.

38) ROBIĆ czym? Robiła piękne serwetki *szydełkiem*.

IZDELATI s čim? S kvačko je izdelovala lepe prtičke.

39) RYSOWAĆ czym? Chłopiec rysował *ołówkiem* podobizny swoich kolegów.

RISATI s čim? Fant je s svinčnikom risal portrete svojih prijateljev.

40) STRZELAĆ czym? Do ptaków strzelano zwykle *śrutem*.

STRELJATI s čim? Na ptiče se ponavadi strelja s šibrami.

41) UDERZAĆ czym? Spokojnie uderzał *dłonią* w bęben.

UDARJATI s čim? Mirno je z dlanjo udarjal po bobnu.

42) WITAĆ czym? Nadejście wiosny witano *tańcami* i *śpiewami*.

POZDRAVLJATI s čim? Prihod pomladi so pozdravili s plesom in petjem.

43) WYJEŹDŻAĆ czym? Codziennie rano wyjeżdżał *pociąg* do pracy.

ODITI s čim? Vsakodnevno je zjutraj odšel z vlakom na delo.

44) ZJEŹDŻAĆ czym? Zjeżdżaliśmy *kolejką linową* ze szczytu góry.

SPUSTITI SE s čim? Z vzpenjačo smo se spustili z vrha gore.

4. SKLEP

Razlika v vezljivosti	Število najdenih primerov
RODILNIK (polj.)/TOŽILNIK (sl.)	22
TOŽILNIK (polj.)/RODILNIK (sl.)	1
DAJALNIK (polj.)/TOŽILNIK (sl.)	3
TOŽILNIK (polj.)/DAJALNIK (sl.)	3
ORODNIK (polj.)/IMENOVALNIK (sl.)	4
ORODNIK (polj.)/RODILNIK (sl.)	1
ORODNIK (polj.)/DAJALNIK (sl.)	1
ORODNIK (polj.)/TOŽILNIK (sl.)	5
RAZLIČNA VEZAVA PREDLOŽNIH ZVEZ	34
ENAK PREDLOG, DRUGAČEN SKLON	4
BREZ PREDLOŽNE ZVEZE ALI POVRATNEGA ZAIMKA (polj.)/PREDLOŽNA ZVEZA ALI POVRATNI ZAIMEK (sl.)	7
PREDLOŽNA ZVEZA ALI POVRATNI ZAIMEK (polj.)/ BREZ PREDLOŽNE ZVEZE ALI POVRATNEGA ZAIMKA (sl.)	6
BREZPREDLOŽNI ORODNIK (polj.)/PREDLOŽNI ORODNIK (sl.)	44

V nalogi sem skupno obravnavala 135 primerov glagolske vezljivosti. Osredotočila sem se na poljske glagole, ki imajo drugačno vezavo od njihovih slovenskih ustreznikov. Razlike v vezavi glagolov sem našla na različnih področjih – lahko se razlikujejo glede na to, s katerim sklonom se vežejo, lahko se vežejo z različnimi predložnimi zvezami, lahko

se vežejo z enako predložno zvezo, vendar se le ta potem veže z različnim sklonom, poleg tega lahko najdemo razlike pri vezavi s predložno zvezo oziroma povratnim zaimkom se/się, kot zadnjo razliko pa sem navedla brezpredložni orodnik, ki je pogost v poljščini, medtem ko v slovenščini orodnik zahteva predlog.

Prvo obravnavano skupino glagolov, v katero sem uvrstila 22 glagolov, predstavljajo glagoli, ki v poljščini zahtevajo dopolnitev v rodilniku, torej *koga/česa*, v slovenščini pa imajo določilo v tožilniku – *koga/kaj*.

- POTRZEBOWAĆ czego? Potrzebuję *dobrego samochodu* na długą podróż.
POTREBOVATI kaj? Potrebujem dober avto za dolgo potovanje.

Našla sem tudi en primer glagola, ki v poljščini ob sebi zahteva tožilnik – *koga/kaj*, v slovenščini pa rodilnik – *koga/česa*.

- WSPOMINACĆ co? Wspominała *swoje szczęśliwe dzieciństwo* na wsi.
SPOMINJATI SE česa? Spominjala se je svojega srečnega otroštva na vasi.

Druga skupina so glagoli, ki v poljščini zahtevajo dajalnik – *komu/čemu*, v slovenščini pa tožilnik – *koga/kaj*. V to skupino sem uvrstila tri glagole, prav tako tri glagole pa sem uvrstila v skupino glagolov, ki v poljščini ob sebi zahtevajo tožilnik – *koga/kaj*, v slovenščini pa dajalnik – *komu/čemu*.

- TOWARZYSZYĆ czemu? Przeraźliwy ból towarzyszył *złamaniu* ręki.
SPREMLJATI kaj? Zlom roke je spremljala strašanska bolečina.
- SĄDZIĆ kogo? Sąd sędzi podejrzanym.
SODITI komu? Sodišče sodi osumljencem.

V tretjo skupino sodijo poljski glagoli, ki zahtevajo določilo v orodniku – *s kom/s čím*, v slovenščini pa ali v imenovalniku – *kdo/kaj*, ali v rodilniku – *koga/česa*, ali v dajalniku – *komu/čemu*, ali v tožilniku – *koga/kaj*.

- BYĆ kim? On jest *nauczycielem*.
BITI kdo? On je učitelj.
- CIESZYĆ SIĘ kim? Cieszę się nowo *narodzonym synkiem*.
VESELITI SE koga? Veselim se novorojenega sina.

- RZĄDZIĆ czym? Król rządził *tym krajem* tylko dziesięć lat.
VLADATI čemu? Kralj je državi vladal le deset let.
- INTERESOWAĆ SIĘ czym? Od dawna interesuję się *gramatyką*.
ZANIMATI kaj? Že dolgo časa me zanima slovnica.

Z imenovalnikom so se izmed najdenih primerov vezali štirje glagoli, z rodilnikom in dajalnikom le po en glagol, s tožilnikom pa pet glagolov.

Razlike med poljskimi in slovenskimi glagoli oziroma med njihovo vezljivostjo se nanašajo tudi na vezavo glagolov s predložnimi zvezami. Med primeri se vezava glagolov s predložnimi zvezami, ki se v poljskem in slovenskem jeziku razlikujejo pojavi 34-krat.

- MYŚLEĆ o kim? Od pewnego czasu myślę wciąż *o rodzicach*.
MISLITI na koga? Že nekaj časa neprestano mislim na starše.

Do pomembnih razlik prihaja tudi pri glagolih, ki se vežejo z istim predlogom, vendar je pri tem sklon besede iz predložne zveze v poljščini in slovenščini različen. V to skupino sem uvrstila štiri glagole.

- ZNAĆ SIĘ na czym? (na + mestnik) Francouzi znają się dobrze *na winach*.
SPOZNATI SE na kaj? (na + tožilnik) Francozi se dobro spoznają na vina.

Naslednja skupina so glagoli, ki v poljščini zahtevajo brezpredložne besede ali so brez zaimka *się* 'se', v slovenščini pa so to predložni glagoli ali glagoli s povratnim zaimkom *se*.

- PAMIĘTAĆ co? Pamiętam *moje pierwsze spotkanie z nią*.
SPOMNITI SE česa? Spomnim se svojega prvega srečanja z njo.

In obratno, v poljščini imamo glagole, ki zahtevajo predložno zvezo ali povratni zaimek *się* 'se', v slovenščini pa so brez predloga in povratnega zaimka.

- GRAĆ w co? Lubię grać *w piłkę nożną*.
IGRATI kaj? Rad igram nogomet.

V prvo izmed teh dveh kategorij sem uvrstila sedem glagolov, v drugo pa šest.

Zadnjo navedeno razliko predstavlja orodnik, ki je v poljščini lahko predložni ali brezpredložni, v slovenščini pa le predložni. Obstajajo torej predložne konstrukcije, ki so enake v poljskem in slovenskem jeziku, sama pa sem se osredotočila na primere, v katerih je v poljščini zahtevan brezpredložni orodnik, v slovenščini pa predložni orodnik. Ta skupina glagolov je bila najbolj obsežna, našla sem namreč 44 primerov glagolov.

➤ LECZYĆ czym? Od lat leczył swoich pacjentów *ziołami*.

ZDRAVITI s čim? Vrsto let je svoje paciente zdravil z zelišči.

5. ZAKLJUČEK

V nalogi sem 136 primerov glagolov, pri katerih sem našla razlike v vezljivosti razdelila v sedem večjih skupin. Najobsežnejšo skupino predstavljajo glagoli, ki v poljščini zahtevajo brezpredložni orodnik, v slovenščini pa predložnega. V drugo največjo skupino sodijo glagoli, ki se vežejo z različnimi predložnimi zvezami, tretjo pa glagoli, ki v poljščini ob sebi zahtevajo rodilnik, v slovenščini pa tožilnik.

Med pisanjem naloge mi je bil v veliko pomoč *Praktyczny słownik łączliwości składniowej czasowników polskich* v uredništvu Stanisława Mędaka, ki obsega 1000 poljskih glagolov in je zelo pregleden. Nekaj težav sem imela le pri prevajanju glagolov v slovenščino, saj predvsem pri glagolih premikanja v poljščini obstaja več glagolov, ki v slovenščini nimajo ustreznika in jih tako prevajamo z istim glagolom.

6. VIRI IN LITERATURA

GRZEGORCZYKOWA, Renata. *Wykłady z polskiej składni*. Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN, 1996.

MĘDAK, Stanisław. *Praktyczny słownik łączliwości składniowej czasowników polskich*. Kraków: UNIVERSITAS, 2005.

ŽELE, Andreja. *Osnove skladnje*. Ljubljana: samozal., 2008.

ŽELE, Andreja. *Pomensko-skladenjske lastnosti slovenskega glagola*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2012.

ŽELE, Andreja. *Glagolska vezljivost: iz teorije v slovar*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2003.

ŽELE, Andreja. *Slovenska besedilna skladnja z jezikovnosistemskega vidika – temeljni pojmi (učbenik)*. Ljubljana: samozal., 2013.

ŽELE, Andreja. *Vezljivost v slovenskem jeziku (s poudarkom na glagolu)*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001.

ŽELE, Andreja. *Vezljivostni slovar slovenskih glagolov*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011.

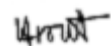
TOMIŠIĆ, Mojca. Povezava med vezljivostnimi lastnostmi glagola in njegovimi prvostopenjskimi samostalniškimi izpeljankami. V: *Jezikoslovni zapiski* (2005, letnik 11, številka 2). Dostopno na naslovu: <http://bos.zrc-sazu.si/knjige/>

Izjava o avtorstvu

Izjavljam, da je diplomsko delo v celoti moje avtorsko delo ter da so uporabljeni viri in literatura navedeni v skladu s strokovnimi standardi in veljavno zakonodajo.

Ljubljana, 8. junija 2016

Pia Hrovat

Izjava kandidata / kandidatke

Spodaj podpisani/a _____ Pia Hrovat _____ izjavljam, da je besedilo seminarske naloge v tiskani in elektronski obliki istovetno, in

dovoljujem / ne dovoljujem
(ustrezno obkrožiti)

objavo seminarske naloge na fakultetnih spletnih straneh.

Datum: 8. junij 2016

Podpis kandidata / kandidatke:

